

Nord Stream 2 AG,
Baarerstrasse 52,
6300 Zug, Switzerland
Att.: Simon Bonell
E-mail: Simon.Bonnell@nord-stream2.com

Biuro/dział
Centrum zasobów
podziemnych i ochrony
terytorialnej

Data
06-07-2020

J nr. 2020 - 8094

/ksc

Decyzja w sprawie zmiany 19. warunku zezwolenia na gazociąg Nord Stream 2.

5 czerwca 2020 r. spółka Nord Stream 2 AG przesłała podanie z prośbą o zmianę 19. warunku zezwolenia na budowę Nord Stream 2 z 30 października 2019 r. w taki sposób, żeby Nord Stream 2 AG mogła podczas dalszej budowy wykorzystywać do układania rurociągu zarówno statki pozycjonowane dynamicznie (statki DP), jak i statki z kotwicami lub statki obydwu typów łącznie. Do pisma Nord Stream 2 AG załączona została ocena oddziaływania różnego rodzaju jednostek pływających do budowy Nord Stream 2 na m.in. ruch statków, amunicję chemiczną i biologiczne przedmioty oddziaływania, jak również dokument z oszacowaniem ryzyka dalszej budowy rurociągu.

Historia

3 kwietnia 2020 r. Nord Stream 2 AG zwróciła się do Duńskiej Agencji Energetycznej o ocenę materiału również załączonego do podania z 5 czerwca 2020 r.

20 maja 2020 r. Duńska Agencja Energetyczna udzieliła odpowiedzi, że wykorzystanie do układania rurociągu statków z kotwicami zostało ujęte w przygotowanym dla projektu raporcie oddziaływania na środowisko, a wykorzystanie statków z niższą prędkością układania rurociągu nie zmieniło wniosków tego raportu, gdyż podana w materiałach prędkość układania rurociągu (0,8-1,0 km/dobę) nie stanowiła zmiany, która może mieć znaczne szkodliwe działanie na środowisko naturalne, dlatego zmiana taka nie podlegała obowiązkowi kontroli narzuconemu przez zapisy duńskiej ustawy o ocenie środowiska tj. załącznik nr 2, nr 13 do tej ustawy.

Z odpowiedzi Duńskiej Agencji Energetycznej wynikało ponadto, że wykorzystanie statków z kotwicami będzie wymagać zmiany 19. warunku zezwolenia, w którym zakłada się, że układanie rurociągu będzie przebiegać przy użyciu statków pozycjonowanych dynamicznie (statki DP). Zmiana 19. warunku wymaga podjęcia przez Duńską Agencję Energetyczną decyzji w tej sprawie w oparciu o art. 4. duńskiej ustawy o szelfie kontynentalnym.

**Duńska Agencja Energetyczna
Energistyrelsen**

Carsten Niebuhrs Gade 43
1577 København V

Niels Bohrs Vej 8
6700 Esbjerg

T: +45 3392 6700
E: ens@ens.dk

www.ens.dk

Tłumaczenie to jest dostarczone wyłącznie dla wygody i w przypadku jakiegokolwiek konfliktu między brzmieniem wersji duńskiej i polskiej, pierwszeństwo będzie zawsze miała wersja w języku duńskim.

Na tej podstawie Nord Stream 2 AG przesłała podanie z prośbą o zmianę 19. warunku zezwolenia, aby spółka mogła korzystać również z jednostek pozycjonowanych za pomocą kotwic, niezależnie lub w połączeniu ze statkami wyposażonymi w system dynamicznego pozycjonowania.

Wyniki konsultacji

1 maja 2020 r. Duńska Agencja Energetyczna udostępniła materiał przesłany Duńskiemu Urzędowi Morskiemu, Duńskim Agencjom: Kultury i Pałaców, Środowiska, Rybołówstwa oraz Mienia Wojskowego. W związku z podaniem z dnia 5 czerwca 2020 r. Duńska Agencja Energetyczna ponownie przedłożyła materiały wymienionym władzom, na co odpowiedzią był brak uwag lub brak dalszych uwag poza tymi dotychczas już przekazanymi Duńskiej Agencji Energetycznej. Poniżej przedstawiono podsumowanie odpowiedzi udzielonych przez wymienione urzędy w ramach konsultacji:

Duński Urząd Morski

Duński Urząd Morski w odpowiedzi na konsultacje cytuje analizę Rambøll, z której wynika, że ryzyko związane z układaniem rurociągu mogłoby być akceptowalne niezależnie od używanych do tego statków (z DP czy na kotwicy).

Duński Urząd Morski preferuje jednak, aby do układania rurociągu używano statków dynamicznie pozycjonowanych, tak jak dotychczas przy już zakończonym odcinku NS2. Wynika to m.in. z faktu, że powierzchnia wykorzystywana przez zakotwiczoną jednostkę jest znacząco większa od tej zajmowanej przez jednostkę DP, podczas gdy prędkość układania jest mniejsza. Powoduje zatem większe zakłócenie w ruchu statków.

Według Duńskiego Urzędu Morskiego, podczas robót wykonywanych w obszarze i wokół TSS Adlergrund powinny być obecne statki pilotowe, aby ostrzegać i pilotować inne jednostki. Ponieważ TSS Adkergrund znajduje się głównie na niemieckim terytorium, oczekuje się, że wymagania strony niemieckiej będą musiały obowiązywać także po duńskiej stronie TSS.

Odpowiedź Nord Stream 2 AG

Podczas robót w obszarze TSS Adlergrund Nord Stream 2 AG będzie korzystać ze statków strażniczych niezależnie od rodzaju jednostek używanych do układania rurociągu. Spełnione zostaną w ten sposób również wymagania postawione przez niemieckie władze morskie.

Nord Stream 2 AG ma zamiar kontynuować dialog z niemieckimi władzami morskimi, więc jeśli pojawią się w związku z tym inne wymagania, będą one konsultowane z Duńskim Urzędem Morskim i, w razie konieczności, znajdą zastosowanie na duńskim odcinku rurociągów.

Duńska Agencja Kultury i Pałaców (Slots- og Kulturstyrelsen)

Duńska Agencja Kultury i Pałaców nie ma żadnych uwag do przesłanych materiałów.

Duńska Agencja Kultury i Pałaców zwraca uwagę, że Muzeum Statków Wikingów bada obecnie korytarz kotwiczenia. Agencja zostanie w późniejszym terminie włączona w podejmowanie decyzji w sprawie obiektów, które należy uznać za wartościowe, a które mogą nie być brane pod uwagę.

Odpowiedź Nord Stream 2 AG

W okresie od 14 stycznia 2020 r. do 2 lutego 2020 r. oraz od 7 maja 2020 r. do 2 czerwca 2020 r. przeprowadzono badanie korytarza kotwiczenia. Wyniki oraz ewentualne znaleziska zostaną udostępnione Muzeum Statków Wikingów oraz Duńskiej Agencji Kultury i Pałaców w celu oszacowania ich wartości oraz podjęcia decyzji o konieczności ich ominięcia przy układaniu rurociągu i podczas kotwiczenia.

Duńska Agencja Środowiska (Miljøstyrelsen)

Duńska Agencja Środowiska zauważa, że pomiary hałasu w związku ze szwedzkim etapem układania rurociągu zrobiono podczas pracy statku Solitaire, który jest pozycjonowany dynamicznie. Badanie to nie pokazuje zatem, jaki poziom hałasu pojawi się podczas kotwiczenia. Możliwe jednak, że można go porównać do poziomu hałasu pochodzącego z samego układania rurociągu i jednostek serwisujących.

Duńska Agencja Środowiska wnosi z nowego oszacowania, że zmiana warunku spowoduje zwiększenie powierzchni zakłóceń dna morskiego. Duńska Agencja Energetyczna wyjaśniła, że układanie rurociągu z zakotwiczonych statków zostało objęte poprzednim raportem z oddziaływania na środowisko. Zezwolenie na układanie rurociągu na duńskich wodach nie obejmuje jednak jednostek pozycjonowanych za pomocą kotwic, jako że układanie rurociągu w momencie wydawania zezwolenia zakładało korzystanie z jednostek dynamicznie pozycjonowanych.

Ważne jest, aby zaktualizowane zezwolenie na użycie urządzeń kotwicznych zawierało warunek dokumentowania poziomu zakłóceń dna morskiego i raportowania o tym Duńskiej Agencji Środowiska po zakończeniu układania rurociągu.

Odpowiedź Nord Stream 2 AG

24. warunek zezwolenia stanowi, że: „Nord Stream 2 AG musi dokumentować zasięg fizycznych strat, a fizyczne zakłócenia wszelkich typów siedlisk dna morskiego muszą zostać oszacowane, udokumentowane i zgłoszone do Duńskiej

Tłumaczenie to jest dostarczone wyłącznie dla wygody i w przypadku jakiegokolwiek konfliktu między brzmieniem wersji duńskiej i polskiej, pierwszeństwo będzie zawsze miała wersja w języku duńskim.

Agencji Środowiska. W miarę możliwości zasięg fizycznych strat i fizycznego zakłócenia powinien zostać określony w stosunku do ogólnych typów siedlisk zdefiniowanych w dyrektywie ws. strategii morskiej. Złożenie sprawozdania o zasięgu fizycznych strat i fizycznego zakłócenia wszelkich siedlisk dna morskiego powinno nastąpić najpóźniej 6 miesięcy po zakończeniu prac budowlanych.”

Nord Stream 2 AG przyznaje, że ten warunek obejmować będzie również zakłócenia spowodowane przez kotwice, jeśli do budowy wykorzystywane zostaną statki z urządzeniami kotwicznymi.

Duńska Agencja Rybołówstwa

Duńska Agencja Rybołówstwa nie ma dodatkowych uwag w związku z konsultacjami.

Duńska Agencja Mienia Ministerstwa Obrony

W szczególności w sprawie dokumentu Potential Vessel Changes for the Remaining Construction in Denmark and Related Impacts (*Potencjalne zmiany statków na potrzeby pozostałej części budowy w Danii i powiązane oddziaływanie*) Agencja zauważa:

Ad. punkt 3.3.1, strona 10:

Z dokumentu wynika, że „procedures for anchor handling in relation to CWA (Chemical Warfare Agents) for the rest of the pipeline installation will be developed in collaboration with the Royal Danish Navy” („*procedury obsługi kotwic w odniesieniu do CSB (chemicznych środków bojowych) na potrzeby instalacji pozostałej części rurociągu zostaną opracowane we współpracy z Królewską Duńską Marynarką Wojenną*”). Admiralicja Floty Duńskiej nie podziela zdania, że powinna uczestniczyć w tego typu opracowaniu i współpracy. Należy oczekiwać, że warunek wypracowania tego typu procedur zostanie postawiony wyłącznie wobec wykonawcy przed rozpoczęciem robót.

Ad. punkt 3.5.1, strona 14:

Z dokumentu wynika również, że „Procedures for anchor handling to avoid contact with potential munitions will be developed in collaboration with the Royal Danish Navy” („*Procedury dotyczące obsługi kotwic mające na celu uniknięcie kontaktu z potencjalną amunicją zostaną opracowane we współpracy z Królewską Duńską Marynarką Wojenną*”). Admiralicja Floty Duńskiej nie podziela zdania, że powinna uczestniczyć w tego typu opracowaniu i współpracy. Należy oczekiwać, że warunek wypracowania tego typu procedur zostanie postawiony wyłącznie wobec wykonawcy przed rozpoczęciem robót. Admiralicja Floty Duńskiej służy w tej sytuacji jedynie za punkt kontaktowy przy ewentualnej identyfikacji lub stwierdzeniu niewybuchów lub innych podobnych przedmiotów.

Ad. punkt 3.5.1, strona 14:

W związku z niewybuchami (UXO), w dokumencie podano, że w okresie między 14 stycznia 2020 r. a 2 lutego 2020 r. wykonano badanie korytarza kotwiczania tej części gazociągu, której dotyczy aktualna konsultacja. Admiralicja Floty Duńskiej nie została powiadomiona w ramach aktualnej konsultacji o tym badaniu, ani o jego wynikach, lecz wnioskuje z wiadomości e-mail z 7 maja 2020 r. z Duńskiej Agencji Energetycznej, że mowa była o badaniu wstępnym i że nastąpi kolejne takie badanie, które w sumie da podstawę do sformułowania skonsolidowanego wyniku badania, który następnie zostanie udostępniony Admiralicji Floty Duńskiej.

W związku z powyższym należy jeszcze ogólnie zauważyć, że jeśli przy okazji badań zostaną zidentyfikowane/ pojawią się znaleziska niewybuchów (UXO) lub inne podobne przedmioty, należy niezwłocznie wstrzymać prace i skontaktować się z Centrum Operacyjnym duńskiego Ministerstwa Obrony zgodnie z art. nr 14. rozporządzenia o bezpieczeństwie żeglugi przy pracach budowlanych i innych działaniach na duńskich wodach terytorialnych tj. BEK 1351 z 29.11.2013 r.

Poza powyższym, należy zwrócić uwagę, że stosowne władze wydające zezwolenia muszą udostępnić Centrum Operacyjnemu duńskiego Ministerstwa Obrony wydawane zezwolenia, w tym dane kontaktowe jednostek wykonujących prace budowlane.

Odpowiedź Nord Stream 2 AG

W okresie od 14 stycznia 2020 r. do 2 lutego 2020 r. oraz od 7 maja 2020 r. do 2 czerwca 2020 r. przeprowadzono badanie korytarza kotwiczania trasy rurociągu, którego dotyczy to podanie. Gdy znane będą wyniki badania oraz ewentualne znaleziska, zostaną one udostępnione Admiralicji Floty Duńskiej. Wzorce cumowania będą tak wypracowane, aby uniknąć interakcji z potencjalną amunicją, i nie przewiduje się usuwania amunicji.

Procedury dotyczące postępowania z potencjalną amunicją chemiczną i wszelkim sprzętem, który będzie miał styczność z dnem morskim, zostaną wypracowane przez wyspecjalizowanego wykonawcę Nord Stream 2 AG przed rozpoczęciem prac na wodach duńskich. W przypadku znalezienia lub identyfikacji (przypadkowe znaleziska) niewybuchów (UXO) lub innych podobnych przedmiotów Admiralicja Floty Duńskiej zostanie powiadomiona.

Opinia Duńskiej Agencji Energetycznej ws. jednostek układających z urządzeniami kotwicznymi

Duńska Agencja Energetyczna podtrzymuje opinię, że przy wykorzystaniu do układania rurociągu statków z kotwicami, zarówno niezależnie, jak i w połączeniu ze statkami z systemem dynamicznego pozycjonowania, obowiązuje raport oddziaływania na środowisko wykonany dla tego projektu, a niższa prędkość układania rurociągu (0,8-1,0 km/dobę) nie jest zmianą, która mogłaby mieć znaczące szkodliwe działanie na środowisko naturalne, dlatego zmiana taka nie

podlega obowiązkowi kontroli, o którym mowa w duńskiej ustawie o ocenie oddziaływania na środowisko tj. załączniku nr 2, nr 13 do duńskiej ustawy o ocenie oddziaływania na środowisko. W związku z publicznymi konsultacjami w okresie maj-lipiec 2019 r. do informacji publicznej podano ocenę oddziaływania zarówno statku z urządzeniami kotwicznymi, jak i statku z dynamicznym pozycjonowaniem. Ocena wpływu działań w związku z budową Nord Stream 2 zgodnie z zasadami dot. siedlisk została przeprowadzona na potrzeby wydania zezwolenia z 30 października 2019 r. i obejmuje również wykorzystanie statków pozycjonowanych za pomocą kotwic, jak i takich statków w połączeniu ze statkami z systemem dynamicznego pozycjonowania, dlatego w związku z tą decyzją nie wykonano nowej oceny.

Duńska Agencja Energetyczna będzie musiała podjąć decyzję o zmianie 19. warunku zezwolenia z 30 października 2019 r. w oparciu o art. 4. duńskiej ustawy o szelfie kontynentalnym. Decyzja dotyczy jedynie zmiany 19. warunku.

19. warunek został wprowadzony, ponieważ trasa rurociągu przebiega przez obszar występowania chemicznych środków bojowych (CŚB), gdzie korzystanie z trawlerów, cumowanie oraz wszelkie interwencje na dnie morza są odradzane z powodu ryzyka związanego z zatopioną tam bronią chemiczną.

Rurociągi zostały położone na wyżej wspomnianym obszarze w grudniu 2019 r.. Część trasy, na której jeszcze nie położono rurociągu, znajduje się w Danii w odległości min. 25 km od tego obszaru.

Do budowy Nord Stream w Danii, na odcinku, gdzie trasa rurociągu oddalona była od obszaru CŚB o 5 km, użyto statków z urządzeniami kotwicznymi.

System monitorowania Nord Stream nie pokazał nienaruszonej broni chemicznej. Na podstawie danych z monitorowania oddziaływania budowy Nord Stream stwierdzono, że wpływ na środowisko morskie pod kątem zakłóceń dna morskiego zawierającego broń chemiczną lub produkty jej degradacji był nieznaczny lub nieobecny.

Z raportu oddziaływania na środowisko sporządzonego dla projektu wynika, że najwyższa częstotliwość wystąpień i koncentracja chemicznej amunicji i produktów jej degradacji w osadach powierzchni dna morskiego występuje w granicach obszaru CŚB, a częstotliwość znalezisk i koncentracja broni chemicznej oraz produktów jej degradacji w warstwie osadów spada wraz z oddalaniem się od tego obszaru.

Z zezwolenia wydanego 30 października 2019 r. roku wynika, że Nord Stream AG zna zasady identyfikacji i postępowania z pozostałościami amunicji czy przedmiotów, które mogą być niebezpieczne.

Duńska Agencja Energetyczna ocenia, biorąc pod uwagę powyższe dane, przesłane materiały, raport oddziaływania na środowisko, doświadczenia z Nord Stream i odpowiedzi duńskich urzędów w ramach konsultacji, że dalsza budowa rurociągu może przebiegać z użyciem statków pozycjonowanych dynamicznie lub statków z kotwicami albo obydwu typów statków łącznie, ponieważ szacuje się, że zmiana taka ma niewielki, nieznaczny lub nieistniejący wpływ na środowisko, bezpieczeństwo i zdrowie. Oceniane parametry, na które używany do budowy typ statków (sposób w jaki statek utrzymuje swoją pozycję) może mieć potencjalnie wpływ to, między innymi: jakość wody, biologiczne przedmioty oddziaływania, amunicja chemiczna, niewybuchy (UXO), dziedzictwo kulturowe oraz ruch statków.

Duńska Agencja Energetyczna przy podejmowaniu decyzji ws. zmiany największą wagę przywiązywała do faktu, że:

- Pozostała część gazociągu, która będzie kładzona w Danii, nie znajduje się w obszarze CŚB, gdzie zrzucanie kotwicy jest odradzane.
- Nord Stream AG zna zasady identyfikacji i postępowania z pozostałościami amunicji oraz przedmiotami, które mogą być niebezpieczne.
- Badania wykazały, że najwyższa częstotliwość wystąpień i koncentracja chemicznej amunicji i produktów jej degradacji w osadach powierzchni dna morskiego występuje w granicach obszaru CŚB, a częstotliwość znalezisk i koncentracja broni chemicznej oraz produktów jej degradacji w warstwie osadów spada wraz z oddalaniem się od tego obszaru.
- Gotowe wyniki oraz ewentualne znaleziska z badań korytarza kotwiczenia wykonanych między 14 stycznia 2020 r. a 2 lutego 2020 r. oraz między 7 maja 2020 r. a 2 czerwca 2020 r. zostaną udostępnione Admiralicji Floty Duńskiej, aby zapewnić opracowanie wzorów kotwiczenia, które pomogą unikać interakcji z potencjalną amunicją.
- Procedury dotyczące postępowania z potencjalną amunicją chemiczną i wszelkim sprzętem, który będzie miał styczność z dnem morskim, zostaną wypracowane przez wyspecjalizowanego wykonawcę Nord Stream 2 AG przed rozpoczęciem prac na wodach duńskich.
- Jeśli znalezione zostaną niewybuchy (UXO) lub inne podobne przedmioty, prace budowlane muszą zostać niezwłocznie wstrzymane, i należy skontaktować się z Dowództwem Operacyjnym Duńskiego Wojska.

Decyzja

Duńska Agencja Energetyczna niniejszym postanawia zmienić 19. warunek zezwolenia na budowę Nord Stream 2 z 30 października 2019 r. w sposób umożliwiający układanie rurociągu ze statków z urządzeniami kotwicznymi i ze statków dynamicznie pozycjonowanych, zarówno niezależnie od siebie, jak i łącznie. Decyzja o zmianie 19. warunku podjęta zostaje na mocy art. 4. ust. 1 duńskiej ustawy o szelfie kontynentalnym, oraz art. 2. ust. 1 rozporządzenia nr 1520 z 15 grudnia 2017 r. o niektórych rurociągach na morzach terytorialnych i na

Tłumaczenie to jest dostarczone wyłącznie dla wygody i w przypadku jakiegokolwiek konfliktu między brzmieniem wersji duńskiej i polskiej, pierwszeństwo będzie zawsze miała wersja w języku duńskim.

szelfie kontynentalnym. Decyzję można korzystać dopiero po upływie terminu na wniesienie odwołania wynoszącego cztery tygodnie od ogłoszenia decyzję, patrz art. 6(a)(4) i (5) ustawy o szelfie kontynentalnym.

Decyzją tą zmienia się 19. warunek z: „Zakłada się, że układanie rurociągu odbywa się za pomocą statku dynamicznie pozycjonowanego (statek DP).” na

19. Zakłada się, że układanie rurociągu odbywa się za pomocą statków z kotwicami i/lub pozycjonowanych dynamicznie (statek DP), zarówno przy użyciu tylko jednego typu, jak i tych dwóch typów statków łącznie.

Decyzja dotyczy jedynie zmiany 19. warunku, i w żaden inny sposób nie wpływa na zezwolenie, w tym podstawę do wydania zezwolenia ani pozostałe określone w nim warunki, które nadal obowiązują.

Procedura odwoławcza

Od decyzji można się odwołać pisemnie do Komisji Odwoławczej ds. Energii, adres: Toldboden 2, 8800 Viborg, przed upływem 4 tygodni po jej upublicznieniu zgodnie z art. 6a ustawy o szelfie kontynentalnym. Decyzja zostanie opublikowana na stronie internetowej Duńskiej Agencji Energetycznej www.ens.dk

Prawo do odwołania zgodnie z art. 6 a, ust. 1 ma każdy, kto jest istotnie lub szczególnie zainteresowany decyzją oraz lokalne i krajowe stowarzyszenia i organizacje, których głównym celem jest ochrona przyrody i środowiska naturalnego. To samo dotyczy się lokalnych i krajowych stowarzyszeń i organizacji, które zgodnie ze statutem zajmują się zabezpieczeniem istotnej działalności rekreacyjnej, jeśli decyzja ma na nią wpływ.

Z poważaniem,

Carl-Christian Munk-Nielsen